

Ministerium, som maaste slet ikke komme; det forekommer mig at vise en Mistillid til Rigsdagens Myndighed og at indeholde en Nedsættelse af ikke blot Folketingets, men hele Rigsdagens Værdighed, som ikke er paa sin Plads.

Det forekommer mig derfor, at de politiske Indvendinger mod Statslaan ikke have meget paa sig. Det eneste, som maaste har nogen politisk Indteresse, er den noget billige Tapperhed, som man maaste fra forfællige Sider kan udbiise i denne Anledning. Det kan jo være ganske brøvt at komme ud til Vælgerne og siqe: vi have staaet tappert fast paa det gamle Standpunkt med Hensyn til Statslaan, uagtet Situationen nu er ganske forandret, og navnlig kan det jo være ganske overordentlig rart for de ærede Medlemmer, som kunne være sikre paa at faa deres Jærnbaner alligevel, takket være de Stemmer, som gaa i modsat Retning og vedtage Statslaan. Jeg vilde dog ikke sætte Pris paa den Tapperhed. Jeg vilde nødig risikere, naar jeg kom hjem til mine Vælgere og kunde siqe til dem: Her er den Jærnbane, vi saa lang Tid have ønsket; nu er der en Lov, der bestemmer, at der nu kan anlægges en Jærnbane, som gaar igennem vor Kreds — jeg vilde nødig risikere, at da den første den bedste, som havde Øyst til at genere mig, skulde kunne træde op og siqe: Ja, Tak skal du have! men det er jo ikke dig, som vi kunne takke for den; thi du har jo stemt imod denne Jærnbane, fordi du har stemt imod den væsentligste Bestemmelse, som findes i denne Lov. Jeg vilde nødig komme i det Tilfælde af — hvad jeg maaste kunde kalde: forloren Tapperhed.

Derneft er der fremsat en Række saakaldte saglige Indvendinger imod at gaa til denne Løsning af Jærnbane-spørgsmaalet, og man har da rejst det moderne Kampraab, at vi maa ikke optage Statslaan, fordi vi derved overhovedet komme bort fra Sparommelighed. Jeg maa siqe, jeg er ganske uenig med ærede Medlemmer, som mene, at den højeste Regel for god Husholdning er Sparommelighed; og navnlig med Hensyn til Staten maa jeg siqe, at det er ikke noget Ideal for en god Statshusholdning, at vi spare, hvor vi kunne. Jeg tror i det hele taget, at en fornuftig og økonomisk Anvendelse af Pengene er langt bedre end at knibe paa Pengene, og navnlig i vor Tid, hvor der klages over de flette Konjunkturer og over Tilbagegangen for alle næringsdrivende, navnlig i vor Tid tror jeg, det er en meget daarlig Maksime at stifte ud for en Statshusholdning, at man

skal spare. Der er nu for Eksempel Landbruget, der med Jøse klager over, at Tiderne ere flette; men det synes mig at være en mærkelig Politik over for Landbruget at siqe: Vi have ikke Raad til at gøre noget, for at Landbrugets Eksistens kan blive bedre. I Virkeligheden ere de flette Konjunkturer, som vi og især Landbruget klage over, et Trafikspørgsmaal. Hvad er det, der har bragt os den overvældende Konkurrence paa Halsen? Det er Trafikkens Udvikling, de store Dampstibsforbindelser, Gennemstærningen af Suez-tangen o. s. v. o. s. v. Det er de store Transportmidler, der have gjort, at vi have faaet de daarlige Forhold, der gøre Stillingen trykket for det europæiske Landbrug og det daanste med. Jeg siqe, at Maaden, hvorpaa vi skulde imødegaa denne Konkurrence, er ved at kaste os over Trafikspørgsmaalet. Der er to Maader, hvorpaa vi kunne imødegaa denne Konkurrence. Den ene bestaar i at lave bedre Varer end tidligere, og i den Henseende har vort Landbrug præsteret særdeles dygtige Ting. Den anden er at udbiise vore Samsærdjelsmidler; den Vej ere vi ikke gaaede. Vi have haft staaende paa Finansloven en Post paa 2 Mill. Kr. til Oprettelsen af en Dampstibsforbindelse mellem Jylland og England. De have staaet paa Papiret, men ved et eller andet Forlig ere de to Millioner Kr. forsvundne; vi have ikke faaet nogen Dampstibsforbindelse. Jeg siqe, at hvis man vil gøre noget fra Statens Side for at afvende den økonomiske Nedgang, som trykker Landet i det hele taget og særlig Landbruget, kan Parolen ikke blive, at vi skulle spare, men at vi skulle anvende Pengene paa Punkter, hvor vi kunne vente, at de ville bringe vort Landbrug, vort hele økonomiske Liv i Dypgang. Det Punkt, hvorpaa vi særlig skulle give Penge ud, er Samsærdjelsmidlerne. I Stedet for at tale om Sparommelighed maa man tværtimod siqe, at det er bedre, at Millionerne rulle lidt raskt, naar de blot rulle i gode økonomiske Djemed, hvorved vi kunne hjælpe Landbruget og det økonomiske Liv fremad. Jeg er grundig uenig med de Herrer, som efter i nogle Aar at have haft den Parole: Lad os tømme Statskassen — nu ere gaaede over til det modsatte og siqe: Lad os knibe saa meget som muligt. Naar vi altsaa nu staa over for dette Spørgsmaal: Statslaan eller ikke Statslaan, spørger jeg mig selv: Kunne vi undvære Statslaan, kunne vi komme igennem uden det? Jeg ved vel, at ærede Medlemmer, endog saa lærde økonomiske